

İlgili Kanun / Madde
1088 S.HUMK/8

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2008/298872

Karar No. 2008/25202

Tarihi: 06.10.2008

- İŞE GİRERKEN İŞÇİLERDEN ALINAN BOŞ SENETLERİN İCRAYA KONULMASI
- TAKİBİN İPTALİ
- İŞ MAHKEMESİNİN GÖREVLİ OLMASI
- SENETLERİN GEÇERSİZ OLACAĞI

ÖZETİ: İşçi ve işverenin taraf oldukları iş ilişkisinde başlangıçta işe girerken, bazı iş kollarında işverenin teminat amacı ile bu tür senetler aldığı uygulama ile anlaşılmaktadır. Kuşkusuz bu durumun kanıtlanması halinde bu şekilde alınan senet, teminat senedi niteliğinde sayılmalıdır.

Aynı işyerinde çalışan birçok işçinin tanımadıkları kişilerle alacak verecek ilişkisine girmeleri ve hiç yokken senet vermeleri hayatın olağan akışına uygun değildir. Kriminal rapor, davacı ve diğer işçilerin davalı şirket aleyhine işçilik alacakları için açtıkları dava dosyası, bu davanın bitmesi aşamasında diğer gerçek kişi davalı tarafından işçilik alacağı miktarına yakın miktar içeren senetle icra takibi yaptığı dosya ve işçilik alacağına haciz uygulanması ile tanık beyanları bir arada değerlendirildiğinde, davacı aleyhine icra takibine konu edilen senedin işe girerken, ad ve adres hanesi doldurulmuş, diğer kısımları boş bırakılmış şekilde davalı işveren şirket tarafından teminat amacı ile alındığı anlaşılmaktadır. İşçilik alacakları ile ilgili davadan sonra senedin diğer kısımları doldurularak ve alacaklı diğer davalı gerçek şahıs gösterilerek icra takibi yapılmıştır. Senet teminat senedi olduğundan geçersizdir. Davacı ile

davalı şirket arasında iş ilişkisi bulunmaktadır. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu gereği iş mahkemesi görevlidir. Davacı işçinin davalılara borçlu olmadığı anlaşıldığından, işin esasına girilerek davanın kabulü yerine yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi hatalıdır.

DAVA: Davacı, hakkında icra takibinin iptali ile davalılara borçlu olmadığına tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkemece, dava dilekçesinin görev yönünden reddine, dosyanın görevli asliye Hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hâkimi B.Kar tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı vekili müvekkilinin ise başvurduğunda ise alınma şartı olarak diğer işçiler gibi boş senet imzalayıp davalı şirkete teslim etmek zorunda kaldığını, daha sonra iş sözleşmesinin haksız feshi nedeni ile davacı ve arkadaşlarının davalı şirket aleyhine işçilik alacaklarının tahsili için dava açtığını, davanın kabul edildiğini, ancak bu aşamada davacının hiç tanımadığı ve alacak verecek ilişkisi olmayan diğer davalının müvekkil işçi aleyhine boş senedi doldurarak icra takibi yaptığını, senet üzerinde iki ayrı yazı olduğunu, senetlerin teminat senedi olarak verildiğini ve davalı işveren şirket tarafından ciro edilmeksizin boş kısımları doldurularak işleme koyulduğunu, bu boş senetlerin işçilik alacakları davası açıldığında feragat etmeleri için baskı aracı olarak kullanıldığını, şirketin diğer davalıya senetleri vererek takip yaptırdığını belirterek takibin iptaline ve borçlu olmadığını tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece takip dayanağı senedin işçilik alacakları ile ilgisi olduğunun senet metninden anlaşılamadığı, senedin alacaklı ve borçlusu itibarı ile taraflar arasında iş ilişkisi bulunmadığı, iş mahkemesinin görevli olmadığı gerekçesi ile görevsizlik kararı verilmiştir.

Ticaret Hukuku hükümlerine dayalı senetlerin, teminat kaydı içerdiğinde, poliçe, bono veya çek olsun vasfını kaybettiği, geçerli olmadığı bilinmektedir. İşçi ve işverenin taraf oldukları iş ilişkisinde başlangıçta işe girerken, bazı iş kollarında işverenin teminat amacı ile bu tür senetler aldığı uygulama ile anlaşılmaktadır. Kuşkusuz bu durumun kanıtlanması halinde bu şekilde alınan senet, teminat senedi niteliğinde sayılmalıdır.

Diğer taraftan, İş Hukuku; işçi ve işveren ilişkisinde, işverenin sosyal ve ekonomik bakımından güçlü olması, işçinin korunması ve işçi lehine yorum ilkeleri dikkate alınarak, sözleşme hukuku alanında ayrılmış ve farklı kurallar getirerek gelişmiştir. Bu nedenle iş hukukunda, düzenlenen belgelere karşı işçi lehine tanık dinletilmesi yoluna gidilmektedir.

Dosya içeriğine göre, davacı gibi birden fazla işçinin davalılardan şirket aleyhine işçilik alacakları için dava açtıkları, açılan davaların işçiler lehine sonuçlandığı, bu aşamada dava açan davacı dâhil diğer işçiler aleyhine işveren olmayan diğer davalı gerçek şahıs tarafından işçilik alacağı davasına yakın miktar içeren senetle icra takibine geçildiği ve davacı ve diğer işçilerin işçilik alacaklarına haciz uygulaması yapıldığı, davacı dahil diğer işçiler aleyhine yapılan icra takibinde senetlerdeki yazıların iki ayrı kalemle yazıldığı ve özellikle kriminal rapora göre işçilerden alınan senetlerin işçi adı ve adresi dışında kalan vade tarihi, alacaklı ismi, alacak miktarı ve vade tarihinin aynı kalemle yazıldığı sabit olduğu, icra takibine geçen davalı gerçek şahsın Bursa iline yaklaşık 1.000 km uzaklıkta bir mesafede ikamet eden biri olduğu anlaşılmaktadır. Aynı işyerinde çalışan bir çok işçinin tanımadıkları kişilerle alacak verecek ilişkisine girmeleri ve hiç yokken senet vermeleri hayatın olağan akışına uygun değildir. Kriminal rapor, davacı ve diğer işçilerin davalı şirket aleyhine işçilik alacakları için açtıkları dava dosyası, bu davanın bitmesi aşamasında diğer gerçek kişi davalı tarafından işçilik alacağı miktarına yakın miktar içeren senetle icra takibi yaptığı dosya ve işçilik alacağına haciz uygulanması ile tanık beyanları bir arada değerlendirildiğinde, davacı aleyhine icra takibine konu edilen senedin işe girerken, ad ve adres hanesi doldurulmuş, diğer kısımları boş bırakılmış şekilde davalı işveren şirket tarafından teminat amacı ile alındığı anlaşılmaktadır. İşçilik alacakları ile ilgili davadan sonra senedin diğer kısımları doldurularak ve alacaklı diğer davalı gerçek şahıs gösterilerek icra takibi yapılmıştır. Senet teminat senedi olduğundan geçersizdir. Davacı ile davalı şirket arasında iş ilişkisi bulunmaktadır. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu gereği iş mahkemesi görevlidir. Davacı işçinin davalılara borçlu olmadığı anlaşıldığından, işin esasına girilerek davanın kabulü yerine yazılı şekilde görevsizlik karar verilmesi hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 06.10.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.